

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ของสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางานในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาให้ได้ข้อเท็จจริงจากการดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และข้อคิดเห็นของนายจ้างผู้ประกอบการที่จ้างแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาให้เกิดความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การนำเสนอข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย

1. เจ้าหน้าที่กรมการจัดหางานที่ปฏิบัติงาน ณ สำนักจัดหางานกรุงเทพเขตพื้นที่ 1-10 ทุกระดับจำนวน 95 คน แต่มีเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเป็นหัวหน้างานจำนวน 20 คน จึงกำหนดประชากรเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเป็นหัวหน้างานและสุ่มตัวอย่างโดยเจาะจง (Purposive sampling) เลือกเฉพาะเจ้าหน้าที่หัวหน้างานระดับชำนาญการที่ปฏิบัติงานด้านแรงงานต่างด้าวและเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานด้านแรงงานต่างด้าวตั้งแต่ 2 ปี ขึ้นไป เขตพื้นที่ละ 1 คน รวม 10 คน มาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก เนื่องจากเจ้าหน้าที่หัวหน้างานระดับชำนาญการจะสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวได้อย่างละเอียดรอบคอบ
2. นายจ้างที่ได้รับอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 40,264 ราย แต่มีนายจ้างในเขตกรุงเทพมหานครที่จ้างแรงงานต่างด้าวครอบคลุมทั้งสัญชาติพม่า

ลาว และกัมพูชา จำนวน 2,500 ราย จึงกำหนดประชากรเฉพาะนายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าวครอบคลุมทั้งสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา และสุ่มตัวอย่างโดยเจาะจง(Purposive sampling) เลือกเฉพาะนายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าวครอบคลุมทั้งสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ตั้งแต่ 5-30 คน และเป็นนายจ้างที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป เขตพื้นที่ละ 1 คน รวม 10 คน มาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก เนื่องจากเป็นนายจ้างรายย่อยที่ดำเนินการตามกระบวนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวด้วยตนเอง และมีประสบการณ์ในด้านการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวซึ่งสามารถจะให้ข้อมูลได้อย่างละเอียดครบถ้วน ประกอบกับมีความสะดวกในการติดต่อให้ข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะใช้การวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง(Semi - structured interview) เป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์นายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานคร และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หัวหน้างานระดับชำนาญการที่ปฏิบัติงานด้านแรงงานต่างด้าว ณ สำนักจัดหางานกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่1-10 ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ศึกษากรอบการดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

1.1 ศึกษาเอกสารต่างๆ จากนโยบาย มาตรการ กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสัมภาษณ์

1.2 ขอคำแนะนำเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3 รวบรวมเนื้อหาสาระที่ได้จากการศึกษาเอกสารการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว นโยบาย มาตรการ กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาสร้างแบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนายจ้างซึ่งประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทกิจการ และจำนวนการจ้างแรงงานต่างด้าว และคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ซึ่งประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านแรงงานต่างด้าว

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยจะถามนายจ้างเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อนโยบายการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และนโยบายเกี่ยวกับการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว และถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และ

นโยบายการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ตลอดจนข้อคิดเห็นอื่นๆ ของนายจ้าง และถามเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านนโยบายการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว และคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ตลอดจนข้อคิดเห็นอื่นๆ ของเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับระยะเวลาและขั้นตอนในการดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยจะถามนายจ้างเกี่ยวกับความคิดเห็นถึงความเหมาะสมเกี่ยวกับระยะเวลาในการเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ถามความคิดเห็นถึงความเหมาะสมเกี่ยวกับขั้นตอนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว และถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติตามขั้นตอนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ตลอดจนข้อคิดเห็นอื่นๆ ของนายจ้าง และถามเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับความคิดเห็นถึงความเหมาะสมเกี่ยวกับระยะเวลาในการเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ถามความคิดเห็นถึงความเหมาะสมเกี่ยวกับขั้นตอนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว และถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติตามขั้นตอนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ตลอดจนข้อคิดเห็นอื่นๆ ของเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สถานที่ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยจะถามนายจ้างเกี่ยวกับความคิดเห็นในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ถามความคิดเห็นถึงความเหมาะสมเกี่ยวกับสถานที่และการจัดสถานที่ในการให้บริการ และความสะดวกในการมาติดต่อรับบริการ ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ ไปเกี่ยวกับการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สถานที่และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของนายจ้าง และถามเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ถามถึงการจัดสถานที่ในการให้บริการและการอำนวยความสะดวกในการมาติดต่อรับบริการ ถามเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ ของเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยจะถามนายจ้างเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว รูปแบบการประชาสัมพันธ์การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวของนายจ้าง ตลอดจนข้อคิดเห็นอื่นๆ ของนายจ้าง เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว และถามเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว รูปแบบการประชาสัมพันธ์การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ความถี่ในการประชาสัมพันธ์การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว และผลของการประชาสัมพันธ์ ต่อการมาจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ตลอดจนข้อคิดเห็นอื่นๆ ของเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ 6 คำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นๆ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นายจ้างและเจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม และเป็นคำถามเพิ่มเติมเพื่อเก็บประเด็นต่างๆ ให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการ 2 ลักษณะ ดังนี้

ข้อมูลจากเอกสาร ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย มาตรการกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาปี 2551

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านแรงงานต่างด้าว ณ สำนักจัดหางานกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ 1-10 และการสัมภาษณ์นายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ศึกษาวิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 1-10 เพื่อขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูลเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านแรงงานต่างด้าว และนายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าว เพื่อติดต่อขอสัมภาษณ์

2. ผู้ศึกษาวิจัยนัดหมายเจ้าหน้าที่ และนายจ้างที่จะสัมภาษณ์เป็นการล่วงหน้า โดยส่งคำถามให้ทราบก่อนเป็นเวลา 1 สัปดาห์

3. ผู้ศึกษาวิจัยไปสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และนายจ้างที่นัดหมายตามประเด็นการสัมภาษณ์จนครบตามจำนวนที่กำหนด

4. ผู้ศึกษาวิจัยนำข้อมูลที่ได้มาบันทึกสรุปรายละเอียดเนื้อหาการให้สัมภาษณ์พร้อมทั้งให้เจ้าหน้าที่และนายจ้างผู้ถูกสัมภาษณ์ยืนยันความถูกต้อง และติดตามสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อเก็บรายละเอียดในประเด็นต่างๆ ที่ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ประเภท ดังนี้

ข้อมูลจากเอกสาร ผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเอกสาร ได้แก่ นโยบาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ กฎหมาย และมติคณะรัฐมนตรี
2. จัดระบบข้อมูล
3. ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) และสรุปข้อค้นพบโดยการอธิบายเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ตีความข้อมูล เพื่อสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ และนายจ้าง
2. ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และความสมบูรณ์ของข้อมูล
3. บันทึกสรุปข้อมูล บันทึกความถี่ของข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกัน
4. สรุปเรียงลำดับความของข้อมูล
5. ดำเนินการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการอธิบายเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ตีความข้อมูล เพื่อสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว

5. การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลผลการวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยจะนำเสนอในรูปแบบของการอธิบายเชิงพรรณนา (Descriptive) โดยจะนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับกระบวนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

ตอนที่ 2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และนายจ้าง ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่และนายจ้าง ข้อมูลความคิดเห็นด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ระยะเวลา และขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง การให้บริการของเจ้าหน้าที่ สถานที่ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองการ

ประชาสัมพันธ์การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง และปัญหาอุปสรรคอื่น ๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 3 นำเสนอแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง